

Inför registerutdrag för föreningar som har direktkontakt med barn i stadens lokaler

Motion av Hassan Jama (V)

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Motionen anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Karin Ernlund anför följande.

Ärendet

Hassan Jama (V) har till kommunfullmäktige inkommit med en motion om registerutdrag för föreningar som har direktkontakt med barn i stadens lokaler. I motionen föreslås att Stockholms stad ska kräva att föreningar, för att få hyra stadens lokaler, måste kräva att föreningens ledare som har direkt och regelbunden kontakt med barn ska visa upp utdrag ur belastningsregistret för föreningen.

I motionen föreslås att kommunfullmäktige beslutar:

- Staden inför nya riktlinjer gällande hyra av lokal i enlighet med motionens förslag.
- Idrottsnämnden inför en rutin för att arbeta med dessa nya frågor gällande lokalupplåtelse.
- Idrottsnämnden utser en eller flera kontaktpersoner som föreningar kan kontakta vid eventuella frågor.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, fastighetsnämnden, idrottsnämnden, RF-SISU Stockholm och Riksidrottsförbundet. Riksidrottsförbundet har inte inkommit med svar.

Stadsledningskontoret påpekar att det inte är juridiskt möjligt att regelbundet kräva utdrag ur belastningsregistret men att justeringar gjorts i stadens stöd till idrottsföreningar för att möjliggöra begäran om registerutdrag i samband med exempelvis lokalupplåtelse.

Fastighetsnämnden framhåller att det är idrottsförvaltningen som upplåter lokaler till idrottsföreningar och att ett krav om att begära registerutdrag bör ingå i deras uppdrag.

Idrottsnämnden poängterar att registerutdrag endast ger information om fällande dom för brott som registerutdragen täcker och därför behöver kompletteras.

RF-SISU Stockholm välkomnar alla förslag som syftar till trygga miljöer för barn och ungdomar och lyfter att den viktigaste åtgärden för att säkra trygga idrottsmiljöer är att utbilda barn och unga för att veta var gränser går samt utbilda föreningar och styrelser hur de kan ta sitt ansvar.

Mina synpunkter

Idrottsrörelsen är Sveriges största folkrörelse och en viktig del i många stockholmarnas liv. Inom idrotten råder det nolltolerans mot all form av mobbning, trakasserier, hot, våld och övergrepp. Stadens idrottsmiljöer ska vara trygga och ingen ska behöva vara rädd för att bli utsatt för brott.

Motionären föreslår att krav på registerutdrag för föreningar som har direktkontakt med barn i stadens lokaler ska införas. Under 2021 togs det fram nya riktlinjer för föreningsbidrag samt lokalupplåtelse, där krav om att begära registerutdrag infördes för föreningar som får medlemsaktivitetsstöd samt för föreningar som bedriver verksamhet i stadens lokaler. Staden har också implementerat modellen för hantering av anmälningar om idrottsföreningar som bryter mot kommunala regler och/eller idrottens värdegrund i vilken ansvarsfördelningen mellan förening, förbund och kommun tydliggörs.

Eftersom att registerutdrag endast ger information om fällande dom för brott som registerutdragen täcker vill jag, liksom RF-SISU, lyfta vikten av att förbund och föreningar arbetar med kompletterande åtgärder såsom referenstagning och utbildningar för barn, unga och ledare. I sammanhanget vill jag också nämna Riksidrottsförbundets visseblåsarfunktion. Där kan den som upplever att man inte vill vända sig direkt till sin förening lämna öppna eller anonyma meddelanden. Det är viktigt att säkerställa att information om funktionen sprids till idrottsrörelsen så att alla vet vart man ska vända sig om man själv eller någon annan blivit utsatt för övergrepp eller trakasserier.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Motionen

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarrådet Clara Lindblom (V) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Bifalla motionen
2. Därutöver anföra följande

Vänsterpartiet tycker att det är glädjande att inga remissinstanser har invändningar mot motionens syfte och samtidigt tar upp värdefulla synpunkter i sina yttranden. Vi ser även positivt på att idrottsnämnden har implementerat åtgärder och krav i linje med motionens förslag från och med januari 2022.

I motionen nämns att det finns fler föreningar med ledare som har direktkontakt med barn än idrottsföreningar som inte nödvändigtvis primärt hyr idrottslokaler, varför det är viktigt att staden fortsätter upprätta fler förebyggande åtgärder för att arbeta brett kring frågan. Vänsterpartiet menar att det är nödvändigt för att säkerställa helhetsansvar för alla barn i kommunen.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Motionen anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Stockholm den 30 mars 2022

På kommunstyrelsens vägnar:
ANNA KÖNIG JERLMYR

Karin Ernlund

Hans Altsjö

Reservation anfördes av Clara Lindblom och Rashid Mohammed (båda V) med hänvisning till Vänsterpartiets reservation i borgarrådsberedningen.

Ersättaryttrande gjordes av Lisa Palm (Fi) med hänvisning till Vänsterpartiets reservation i borgarrådsberedningen.

Remissammanställning

Ärendet

Hassan Jama (V) har till kommunfullmäktige inkommit med en motion om registerutdrag för föreningar som har direktkontakt med barn i stadens lokaler. I motionen föreslås att Stockholm stad ska kräva att föreningar, för att få hyra stadens lokaler, måste kräva att föreningens ledare som har direkt och regelbunden kontakt med barn ska visa upp utdrag ur belastningsregistret för föreningen. Av motionen framkommer att det inte ska finnas några juridiska hinder för detta. I motionen anförs vidare att trots att alla föreningar som är anslutna till Riksidrottsförbundet sedan den 1 januari 2020 måste begära ett begränsat registerutdrag har det inte visat sig tillräckligt för att skydda alla barn. Motionären pekar också på att alla föreningar inte är anslutna till Riksidrottsförbundet.

Motionären föreslår också att kommunfullmäktige beslutar att:

- Staden inför nya riktlinjer gällande hyra av lokal i enlighet med motionens förslag.
- Idrottsnämnden inför en rutin för att arbeta med dessa nya frågor gällande lokalupplåtelse.
- Idrottsnämnden utser en eller flera kontaktpersoner som föreningar kan kontakta vid eventuella frågor.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, fastighetsnämnden, idrottsnämnden, RF-SISU Stockholm och Riksidrottsförbundet. Riksidrottsförbundet har inte inkommit med svar.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 22 september 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Stadens arbete med lokalupplåtelse är betydelsefullt för att nå kommunfullmäktiges mål 2.4 *Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring* samt 3.2. *Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna*.

Det svenska föreningslivet bygger på ideellt arbete och självständiga organisationer. Det offentliga, genom stat och kommun, har genom främst monetärt stöd och lokaler gett stöd till föreningarna eftersom det har ansetts vara av stort värde för invånarna och samhället med välskötta och välfungerande föreningar. Stödet är kopplat till regelverk för att i mesta möjliga mån säkerställa att offentliga resurser används till demokratisk, inkluderande och trygg verksamhet.

Angående registerutdrag är det, i enlighet med *lag (2013:852) om registerkontroll av personer som ska arbeta med barn*, inte möjligt att regelbundet kräva utdrag från belastningsregistret. Endast vid nyanställning kan en arbetsgivare kräva att registerutdrag visas upp. Värt att notera är även att staden inte kan kräva att föreningar inte ska anställa personer som är dömda för något av de aktuella brotten. Det är inte heller möjligt för staden att i hyresavtal kravställa om att hyresgäster ska begära belastningsregistersutdrag av de som erbjuds anställning då ett sådant villkor hyresrättsligt skulle kunna anses som alltför långtgående. Staden har dock som hyresvärd stor frihet att själv välja för vilka ändamål dess lokaler upplåts och till vilka grupper, så länge det är tydligt från början och uppfyller regeringsformens krav på likabehandling, saklighet och opartiskhet. Kravet måste därför ställas innan själva upplåtelsen sker som ett allmänt krav och inte som ett villkor i hyresavtalet.

Angående stödet till idrottsföreningar så erfar stadsledningskontoret att idrottsnämnden, som i huvudsak hanterar stadens stöd till idrottsföreningar, kommer att införa ytterligare verktyg för att öka tryggheten för barn och ungdomar i föreningslivet. Det handlar dels om att ett krav om att begära registerutdrag för sina ledare införs för de föreningar som bokar lokal genom förvaltningens bokningssystem. Detta sker genom ett tillägg i förvaltningens *Villkor och regler för förhyrning*. Dessutom kommer föreningar som söker medlemsaktivitetsstöd att behöva bekräfta att de begär registerutdrag i samband med ansökan. Slutligen inför idrottsnämnden även den regionala modellen för hantering av anmälningar om idrottsföreningar som bryter mot kommunala regler och/eller idrottens värdegrund. I modellen tydliggörs ansvarsfördelningen mellan förening, förbund och kommun.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att motion om att införa registerutdrag för föreningar som har direktkontakt med barn i stadens lokaler anses besvarad med hänvisning till vad som anförs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Fastighetsnämnden

Fastighetsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 22 juni 2021 att godkänna och överlämna kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation anfördes av Elise Karlsson m.fl. (V), se *bilaga 1*.

Fastighetskontorets tjänsteutlåtande daterat den 3 juni 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Kontoret har inga invändningar mot motionens syfte. Alla relevanta åtgärder som syftar till att säkerställa barn och ungdomars möjligheter att på ett säkert sätt delta i förenings- och idrottsverksamhet är av synnerlig vikt i ett fungerande samhälle.

Baserat på motionärens förslag, och hänvisning till Riksidrottsförbundet och idrottsnämnden, tolkar kontoret att förslagna riktlinjer primärt ska omfatta idrottsföreningar och inte samtliga föreningar som hyr lokaler av staden.

Ett av kontorets uppdrag är att tillhandahålla lokaler för stadens andra förvaltningar. De hyr sedan i sin tur ut lokalerna till verksamhetsutövare, i idrottsförvaltningens fall till idrottsföreningar, eller bedriver verksamheten i egen regi.

Den aktuella motionen tar sikte på att staden vid upplåtelse ska ställa krav på att föreningarna säkerställer att aktiva i föreningarna kontrolleras via registerutdrag för att minska risken för att unga idrottsutövare inte exponeras för ofredande, övergrepp och sexuella trakasserier. Kontoret anser att ett sådant krav primärt bör ingå i idrottsförvaltningens uppdrag, då kontoret inte upplåter lokaler direkt till idrottsföreningar.

Kontoret skulle möjligen kunna ställa krav på en dylik hantering i de internupplåtelseavtal (egentligen samarbetsavtal mellan två förvaltningar) som upprättas mellan de olika förvaltningarna, exempelvis idrottsförvaltningen. Man måste då ta ställning till om en förvaltning kan styra en annan förvaltnings verksamhet och riktlinjer. Vidare bör man överväga vad konsekvensen blir om idrottsförvaltningen inte genomför dylika kontroller. Dessutom framstår det ur kontorets perspektiv som svårkontrollerbart. Nämnade frågor bör utredas ytterligare.

Idrottsnämnden

Idrottsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 28 september 2021 att godkänna förvaltningens svar på remissen och överlämna det till kommunstyrelsen.

Idrottsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 14 september 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Det svenska föreningslivet bygger på ideellt frivilligt arbete och självständiga organisationer. Det offentliga, stat och kommun, har genom främst monetärt stöd och lokalt stöd till föreningarna eftersom det har ansetts vara ett stort värde för invånarna och samhället med välskötta och välfungerande föreningar.

Stödet är kopplat till ett regelverk för att i mesta möjliga mån säkerställa att offentliga resurser används till demokratisk, inkluderande och trygg verksamhet. Däremot har det alltid funnits en gräns mellan det offentligas intressen och föreningslivets självständighet i att utforma verksamheten på bästa sätt. Eftersom det ofta har rört sig om gemensamma mål har det varit lätt att skilja på mål och utförande och de olika parternas ansvar för respektive del.

Förvaltningen anser att motionen berör ett mycket angeläget ämne. Det finns en stor uppslutning i samhället kring värdet av trygga miljöer för barn. Riksidrottsförbundet och Scoutförbundet, som är de två helt dominerande förbunden för föreningar med barn- och ungdomsverksamhet, har beslutat att medlemsföreningarna ska kräva registerutdrag för sina ledare. De jobbar också på olika sätt med utbildningar inom området trygga miljöer för barn. De tar enligt förvaltningens mening sitt ansvar för att förhindra att olämpliga personer rekryteras som föreningsledare.

Det är värt att poängtera att registerutdrag endast ger information om fällande dom för brott som registerutdragen täcker. Det är enligt förvaltningen ett bra verktyg, men med tydliga begränsningar som föreningarna i sitt interna arbete behöver komplettera genom utbildningsinsatser och rutiner.

Förvaltningen kommer att införa ytterligare verktyg för att öka tryggheten för barn och ungdomar i föreningslivet. Det handlar dels om att införa ett krav på de föreningar som bokar lokal genom förvaltningens bokningssystem, att begära registerutdrag för sina ledare. Det sker genom ett tillägg i förvaltningens Villkor och regler för förhyring.

Dessutom kommer föreningar som söker medlemsaktivitetsstöd att behöva bekräfta att de begär registerutdrag i samband med ansökan. Eftersom den ansökan görs i början på varje år kommer detta att införas i januari nästa år.

Slutligen inför förvaltningen också den regionala modellen för hantering av anmälningar om idrottsföreningar som bryter mot kommunala regler och/eller idrottens värdegrund. I den modellen tydliggörs ansvarsfördelningen mellan förening, förbund och kommun.

RF-SISU Stockholm

RF-SISU Stockholms yttrande som inkom den 3 juni 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Vi vill börja med att uttrycka att vi välkomnar alla förslag som syftar till att trygga miljön för barn och ungdomar och säkerställa att verksamheten bedrivs utifrån ett barnrättsperspektiv.

För idrottsföreningar som är anslutna inom Riksidrottsförbundet ska föreningen **begära begränsat registerutdrag** ur belastningsregistret för den som anställs, har uppdrag i föreningen och där har direkt och regelbunden kontakt med barn. Föreningen är ansvarig för att kontrollen genomförs. Det är däremot den enskilde ledaren som begär utdrag från Polisen och uppvisar det för sin förening. Föreningen ska kontrollera utdraget och dokumentera att kontrollen har genomförts. Inga utdrag ska arkiveras av föreningen.

Att begära in utdragen är en del av ett förebyggande arbete och något som gäller lika för alla, oavsett hur länge en person verkat i en förening. Därtill har idrottsrörelsen betydligt fler åtgärder för att arbeta bredare i arbetet för att säkra trygga idrottsmiljöer. Bland annat ta referenser på tränare/ledare, säkerställa att barn inte blir ensamma med ledare (minst 2 vuxna) samt sist och kanske viktigast; Utbilda barn och unga för att veta vart gränser går och utbilda föreningar och styrelser hur de kan ta sitt ansvar.

Krav på registerutdrag åligger således redan en RF-ansluten förening, dvs att kräva detta utdrag av aktiva ledare som har kontakt med barn. Det är dock ingenting som utesluter att även kommunerna inrättar samma krav på de föreningar som vill er-hålla bidrag eller hyra stadens lokaler. Det finns andra kommuner i Stockholms län som har infört dessa krav. Eftersom det finns föreningar i Staden som inte är RF-anslutna så skulle ett kommunalt krav även innefatta verksamhet i dessa föreningar.

Syftet är alltid att skydda barnen och säkerställa att föreningen är en trygg miljö att vistas i.

Reservationer m.m.

Fastighetsnämnden

Reservation anfördes av Elise Karlsson m.fl. (V) enligt följande.

1. Att nämnden tillstyrker motionen
2. Att därutöver anför följande

Motionären föreslår att Stockholm stad ska införa registerutdrag för föreningar som har direktkontakt med barn i stadens lokaler. Vänsterpartiet anser att det är glädjande att kontoret inte har invändningar mot motionens syfte och tar upp värdefulla synpunkter i sitt yttrande.

Fastighetskontorets anser att kravet på registeruppdrag ska ingå i idrottsförvaltningens uppdrag, vilket Vänsterpartiet menar inte är någonting som går emot motionens förslag. Det viktigaste är att staden så snart som möjligt inför föreslagna riktlinjer och rutiner, och att det görs på ett så funktionellt sätt som möjligt. Vi håller därför med kontoret om att de frågor som kontoret lyfter i sin analys ska ingå i den fortsatta beredningen för att komma fram till hur staden på bästa sätt ska kunna implementera denna typ av registerutdrag.

Vi håller med om att idrottsnämnden ska vara ansvarig för uthyrning till idrottsföreningar, men som även nämns i motionen finns det fler föreningar med ledare som har direktkontakt med barn än idrottsföreningar. Scoutföreningar, Unga Örnar och liknande föreningar behöver inte nödvändigtvis primärt hyra idrottslokaler, varför en utredning behövs som involverar stadens ansvar för all uthyrning till föreningar med direktkontakt med barn. Vänsterpartiet menar att det är nödvändigt för att särställa helhetsansvar för alla barn i kommunen.